

4.4.2024

Julkinen

JulkICT-osasto

Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito – lainsäädäntötyöryhmä

Asettaminen

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut lainsäädäntötyöryhmän valmistelemaan Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito -ohjelman tavoitteiden edellyttämiä lainsäädäntömuutoksia.

Toimikausi

5.4.2024 – 31.10.2025

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa todetaan, että hallituskauden aikana toteutetaan hankkeita, joilla digitalisoidaan elämäntapahtumien tai yritystapahtumien ympärille kiinnittyvät julkiset ja yksityiset palvelut niin, että ne toimivat saumattomasti yhteen. Yhtenä tällaisena kokonaisuutena turvataan edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito (s. 113). Lisäksi hallitusohjelmassa todetaan, että ihmisten oikeutta ja mahdollisuuksia omien tietojen hallintaan vahvistetaan sekä helpotetaan puolesta asiointia ja kuolleen omaisen asioiden hoitamista (s. 39).

Hallitusohjelman mukaisesti hallitus myös seuraa ja jatkaa Suomen digitaalisen kompassin tavoitteiden edistämistä. Yksi digitaalisen kompassin tavoitteiden saavuttamisen toimenpiteistä on edesmenneen omaisen asioiden hoidon sujuvoittaminen.

Valtiovarainministeriö on asettanut Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito -ohjelman (VN/35368/2023) sekä ohjelman ohjausryhmän toimikaudelle 5.4.2024–31.12.2027. Asettamispäätöksen mukaan ohjelman tavoitteiden edellyttämien lainsäädäntömuutosten valmistelusta vastaavat valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö. Säädosmuutosten valmistelua varten asetetaan erikseen lainsäädäntötyöryhmä.

Tavoitteet

Lainsäädäntötyöryhmän tehtävänä on laatia hallituksen esityksen muotoon mietintö niistä lainsäädäntötoimenpiteistä, joita edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito -ohjelman tavoitteiden toteuttaminen edellyttää. Tavoitteena on, että tarvittavat lainsäädäntömuutokset tulisivat voimaan siten, että ne mahdollistavat tarvittavien sähköisten asiointiratkaisujen käyttöönoton ohjausryhmän määrittämässä aikataulussa.

Tehtävät

Lainsäädäntötyöryhmän tehtävänä on laatia ehdotukset sellaisiksi lainsäädäntömuutoksiksi, jotka mahdollistavat seuraavien sähköisten asiointiratkaisujen toteuttamisen ohjausryhmän linjausten ja tarkennusten mukaisesti:

- 1) kuolinpesän yksilöivä asiointitunnus;
- 2) kuolinpesän sähköinen osakasrekisteri;
- 3) kuolinpesän sähköinen asiointipalvelu; sekä
- 4) sähköinen perukirja;

Lisäksi lainsäädäntötyöryhmän tehtävänä on arvioida sähköisen testamentin laatimisen mahdollisuutta sekä testamenttirekisterin käyttöönoton lainsäädännöllisiä reunaehtoja ja edellytyksiä ohjelman piirissä laadittavien kustannus-hyötyanalyysien pohjalta siten, että ohjausryhmä voi linjata tarpeesta edistää kokonaisuutta ohjelman aikana. Lainsäädäntötyöryhmän on laadittava edellä 1-4 kohdan edellyttämien lainsäädösmuutosten lisäksi ehdotukset sähköisen testamentin ja testamenttirekisterin käyttöönoton edellyttämistä lainsäädäntömuutoksista, mikäli ohjelman ohjausryhmä niin linjaa vuoden 2024 loppuun mennessä.

Ohjausryhmä voi hyväksyä toiminnallisia kuvauksia tai antaa muita linjauksia, jotka lainsäädäntötyöryhmän olisi työssään otettava huomioon. Lainsäädäntötyöryhmän on esiteltävä ohjausryhmän päätettäväksi sellaiset valmistelua koskevat ratkaisut, jotka merkitsevät olennaista poikkeamaa ohjausryhmän sille antamista toiminnallisista kuvauksista tai muista linjauksista. Ohjausryhmän on hyväksyttävä mietintöluonnos ennen kuin mietintö luovutetaan valtiovarainministeriölle.

Lainsäädäntötyöryhmän on tehtävä yhteistyötä ohjelmatyöryhmän sekä Digi- ja väestötietoviraston ja Verohallinnon kehityshankkeiden kanssa siten, että lainsäädäntötyöryhmä voi ottaa toteutettavien ratkaisujen kuvaukset huomioon työssään.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Salla Silvola, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö

Varapuheenjohtaja:

Kaj Välimäki, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Jäsenet:

Mari Kaipomäki, erityisasiantuntija, oikeusministeriö

Esa-Pekka Saari, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

Varajäsen: Pertti Nieminen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
Hannu Mäkelä, kehitysjohtaja, Digi- ja väestötietovirasto

Varajäsen: Anu Strömberg, johtava asiantuntija, Digi- ja väestötietovirasto
Kalle Isotalo, johtava veroasiantuntija, Verohallinto

Varajäsen: Markus Kautto, ylitarkastaja, Verohallinto
Pontus Baarman, asianajaja, Suomen Asianajajaliitto
Kati Malinen, lakiasiainjohtaja, Veronmaksajain keskusliitto

Varajäsen: Juha Koponen, johtava verojuristi, Veronmaksajain keskusliitto

Pysyvät asiantuntijat:

Kari Niemi, johtava asiantuntija, Maanmittauslaitos

Varajäsen: Katja Peura, asiantuntija, Maanmittauslaitos

Pirjo Pihlaja, kirkkoneuvos, Kirkkohallitus

Varajäsen: Asta Virtaniemi, hallintopäällikkö, Kirkkohallitus

Teija Kaarlela, johtava asiantuntija, Finanssiala ry

Silja Kantonen, erityisasiantuntija, oikeusministeriö

Puheenjohtajisto päättää työryhmän sihteeristä erikseen.

Työryhmän kokouksiin voidaan tarvittaessa kutsua kuultavaksi myös työryhmän ulkopuolisia asiantuntijoita.

Kustannukset

Lainsäädäntötyöryhmän kustannukset maksetaan valtiovarainministeriön momentilta 28.70.01. Mahdollisista hankinnoista päättää valtiovarainministeriö. Valtiovarainministeriö voi teettää työryhmän pyynnön perusteella työryhmän tehtävänantoon liittyviä selvityksiä.

Työryhmän työ tehdään virkatyönä eikä jäsenille makseta palkkioita. Kukin organisaatio vastaa jäsentensä mahdollisista matkakustannuksista.

ICT-johtajan sijaisena,
lainsäädäntöneuvos

Maarit Huotari

Hankepäällikkö

Nico Käräjäoja

Jakelu Työryhmän jäsenet

Tiedoksi Valtiovarainministeriö, JulkICT

VN/7901/2024-VM-11

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: